

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט דניאל קירס

התובע עומר שחאדה ת"ז 025862384
באמצעות ב"כ עוה"ד חיידר זועבי, עוה"ד אשרף עדוי

נגד

הנתבעת מע"מ נצרת
באמצעות פרקליטות מחוז צפון (אזרחי)
עוה"ד עדי יפרח, עוה"ד סמא ח'ורי-זיינה

פסק דין

- 1
- 2
- 3 1. בכתב התביעה המתוקן של התובע נטען, כי הנתבעת – מע"מ נצרת – טוענת שלתובע חוב
- 4 מע"מ שלא שולם. לטענת התובע, העסק מושא החוב הנטען נוהל, אם בכלל, בידי אביו; והתובע
- 5 אינו קשור אליו כלל. לטענת התובע, במשך למעלה מ-10 שנים לא נשלחה כל דרישה לידיו בענין
- 6 החוב. התובע הכחיש את קיומו של חוב כזה. לטענתו פעולות הנתבעת פוגעות בו קשות, לרבות
- 7 פגיעה בשמו הטוב ובמוניטין שלו עליהם עמל שנים רבות, בשל העובדה שבמרשמים שונים מופיע
- 8 כביכול כי התובע חייב סכומי עתק לנתבעת, ולא היא. לחילופין טען התובע כי ככל שישנו חוב כזה,
- 9 הוא התיישן. עוד טען התובע כי על-פי הדין הכללי והנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 7.1002
- 10 בענין מסים, דרישת החוב הנטען לוקה בשיהוי, ואין הנתבעת רשאית לדרוש את תשלומו. לטענתו
- 11 בכתב התביעה המתוקן, לפני הגשת כתב התביעה המקורי הנתבעת לא נקטה בהליכי גביה על-פי
- 12 הוראות פקודת המסים (גביה), עובדה המצביעה על כך שהנתבעת יודעת שהחוב הנטען התיישן;
- 13 והיא החליטה לנקוט בהליכי גביה לאחר הגשת כתב התביעה המקורי. התובע מבקש מבית המשפט
- 14 ליתן פסק דין הצהרתי לפיו החוב הנטען התיישן; ולהוציא צו האוסר על הנתבעת לשוב ולדרוש את
- 15 תשלומו.
- 16
- 17 2. בכתב ההגנה המתוקן טענה הנתבעת כי ענייננו בתיק המתנהל במשרד מס ערך מוסף בנצרת
- 18 על שם התובע, אשר נתפח ביום 1.2.1993. נטען כי ביום 18.9.1997 חויב התובע עקב ביקורת ספרים

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

1 בשומה בגין קיזוז תשומות שלא כדין בגין שנים 1994-1995. לטענת הנתבעת, בניגוד לטענת התובע,
 2 הוא זה שהיה רשום כעוסק, והוא זה אשר חויב. נטען כי בעקבות החוב, הגיש התובע השגה, ולאחר
 3 מכן ערעור לבית המשפט; ומכאן שהתובע היה מודע לחוב. לטענת הנתבעת "ערעור זה...נדחה
 4 ומשכך חובו של התובע הפך לחלוט". לשיטת הנתבעת, נכון ליום הגשת כתב ההגנה המתוקן חובות
 5 השומה של התובע מהשנים 1994 עד יולי 1997 עומדים על סך של 743,695 ₪ (לאחר החיוב בשנת
 6 1997 בגין קיזוז תשומות שלא כדין לשנים 1994-1995). נטען בנוסף כי סך כל החובות על שם התובע
 7 כולל קנסות וריבית, עומדים על סך של 1,399,413 ₪. לטענת הנתבעת, בשנת 1999 הגיש התובע
 8 בחתימתו טופס לסגירת תיק העוסק אצל הנתבעת. הנתבעת טענה כי היא פעלה לאורך השנים ללא
 9 לאות והפעילה פעולות אכיפה שונות בהתאם לפקודת המסים (גביה) כגון עיקולי צד ג' ובנקים,
 10 וזאת בנוסף למשלוח מכתבי התראה. עוד טענה הנתבעת כי לאורך השנים בוצעו גם עיקולי
 11 משכורת, ואף נתקבלה תשובת המעסיק לפיה "אין נכסים". נטען כי לאחר בדיקה נוספת עלה כי
 12 התובע עובד מספר שנים עם חברת עומר עלי הנדסה ובניה בע"מ ח"פ 5137474444, שבבעלות אחיו.
 13 הנתבעת מפנה לעיקולים על שם התובע בשנים 2010, 2011, 2014, 2015, 2016 ו-2017. לטענת
 14 הנתבעת, הגשת תביעה זו לאחר שנים כה רבות גרמה לנתבעת נזק ראייתי שאינו מאפשר לה
 15 להתגונן כראוי. עוד טענה הנתבעת כי בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה 7.2012, ובהתאם
 16 לפסיקה, פעולות גביה מינהליות שהובאו לידיעת החייב מאפסים את מרוץ ההתיישנות. בענייננו,
 17 לטענת הנתבעת, היא פעלה ללא שיהוי במשך כל השנים ועל כן על דרך קל וחומר החוב לא התיישן.
 18

הכרעה

19
 20
 21 3. בסיכומים טענה הנתבעת בין היתר, בנוגע לפסק הדין שניתן בערעור על ההשגה שהגיש
 22 התובע, כי "הכחשת פסק [ה]דין בתחילת הליך זה והכחשת ידיעתו של התובע בשלב זה של התיק,
 23 נעשו בחוסר תום לב מוחלט" (ע' 49 ש' 1-2). טענה זו מקובלת עלי, ומצאתי מקום בגינה לדחות את
 24 התביעה לסעד הצהרתי. אבאר.

25
 26 4. התובע כאמור עתר לסעד הצהרתי לפיו חוב המע"מ הנטען התיישן. "...סעד הצהרתי מסור
 27 לשיקול דעתו של בית המשפט – ואף אם הוכיח התובע את אמיתות ההצהרה המבוקשת אין בית
 28 המשפט חייב לתיתו" (ע"א 1014/08 רמו נ' מיגוון משאבי אנוש בע"מ, פס' ט"ו (16.5.2010)). "הלכה
 29 היא, שלא בכל מקרה ובכל עניין ייתן בית-משפט סעד הצהרתי, ומתן הסעד מסור לשיקול דעתו.
 30 הוא לא יעשה כן ולא יצהיר כבקשת התובע, אשר אינו בא בידים נקיות לבית המשפט" (ע"א 19/81
 31 ביבי נ' ד"ר קרל הורברט, פ"ד לו(2) 497, 501 (1983)). דוקו, די בפגם בהתנהגות התובע כדי לדחות
 32 תובענה לסעד הצהרתי (ראו ע"א 9447/06 פוקס נ' אלבס, פס' 31 (25.3.2008)):
 33

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

- 1 "הסעד שאותו ביקשו המערערים בבית המשפט קמא היה סעד הצהרתי.... כידוע, סעד
2 הצהרתי הינו סעד שמקורו בדיני היושר, ולפיכך כפוף לעקרונות היושר והצדק, והוא
3 נתון תמיד לשיקול דעתו של בית המשפט. במקרה בו מבקש הסעד ההצהרתי נוהג בחוסר
4 תום לב, רשאי בית המשפט להתחשב בשיקול זה ולא להעניק את הסעד המבוקש. ראו
5 לעניין זה ע"א 2464/04 עיריית תל אביב-יפו נ' חברת שיכון אזרחי בע"מ (11.1.2007),
6 סעיף 12 לפסק הדין:
- 7
- 8 '...יש לזכור כי ההליך בו נקטה המשיבה בבית המשפט קמא הוא המרצת
9 פתיחה. בגדר מושכלות יסוד סעד הצהרתי יינתן בכפוף לעקרונות היושר
10 והצדק... "בית המשפט אינו חייב לתת סעד הצהרתי, אפילו קיימת הזכות
11 או מתקיים המצב, שלכאורה מצדיקים מתן הצהרה, שכן – נקודת המוצא
12 היא, כי הדבר נתון לשיקול דעת בית המשפט, הרשאי לתת דעתו, בגדר
13 שיקוליו, לכללים, שנקלטו עם השנים מעקרונות של יושר וצדק".'
14
- 15 וכדברי כבוד סגן הנשיא ד"ר א' וינוגרד ב-ה"פ (מחוזי ת"א) 48/84 עיריית נתניה נ' נצ"ב נתניה
16 בע"מ, פ"מ התשמ"ה(2) 225, 249 (1985), "לאחר שהחלטתי לדחות את הבקשה לסעד הצהרתי בגין
17 התנהגותה של העירייה, מן הדין היה לשים נקודה בשלב זה מבלי להיכנס לטענות...ובזה לסיים את
18 הפרשה". כך למשל ב-ה"פ (מחוזי ת"א) 386/03 שר-גן החזקות בע"מ נ' בנק הפועלים בע"מ, פס'
19 5 (20.9.2004), קבעה כבוד השופטת ה' גרסטל:
- 20
- 21 "די בעובדה שהמבקשים הסתירו את השכרת הקומה השלישית ולא גילו זאת
22 בתובענתם – כדי להביא לדחייתה.
23 מקורו של הסעד הצהרתי המבוקש על ידי המבקשים הוא בדיני היושר, ומהווה סעד
24 שבשיקול דעת בית המשפט. הלכה היא בעניין זה, שבית המשפט לא יעתר למתן סעד
25 הצהרתי למבקש, שהתנהגותו בנושא המשפט לוקה בפגמים של שיהוי, חוסר תום לב
26 וחוסר ניקיון כפיים. על המבקש סעד הצהרתי לפרוש לפני בית המשפט את התמונה
27 העובדתית הצריכה לעניין במלואה, ומשלא עשו כן המבקשים – די בכך כדי לדחות את
28 תובענתם (וראה לעניין זה: ע"א 132/81 ג'ב' טורס בע"מ נ' חאייק, פ"ד לח(2) 425,
29 430; א' גורן סוגיות בסדר דין אזרחי (מהדורה שביעית, התשס"ג-2003) 387".
30
- 31 5. בענייננו כאמור, מקובלת עלי טענת הנתבעת לפיה התובע בא לבית המשפט בתובענה זו
32 בחוסר תום לב בולט ובחוסר ניקיון כפיים. כזכור, התובע העיד כי הוא לא ידע על פסק הדין שניתן
33 בערעור שהגיש בבית המשפט המחוזי על ההשגה בעניינו (להלן: ערעור המע"מ). הוא אף פירט

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

- 1 בעדותו שבא כוחו דאז עו"ד פאיז שרקאווי עדכן אותו כי המצהיר מטעם המשיבה בערעור הלך
2 לעולמו תוך כדי ניהול הערעור, ושהוא לא שמע יותר בענין ערעור המע"מ:
3
4 "...אם הייתי רואה את זה הייתי הולך ומתעניין בעניין, אני פניתי לעו"ד בזמנו, בגלל
5 שהם באו אליי הביתה לקחו את כל הניירת ורצו לעשות לי פסילת ספרים, ואז אני
6 פניתי לעו"ד שרקאווי לבדוק מה קורה פה, אני תבעתי אותם על מה שעשו, התנהל
7 בימ"ש והיה צריך להביא עד אם הם טוענים חשבונות פיקטיביות, התנהל בית משפט,
8 הגיעו להוכחות והעד שלהם נפטר בזמן ההוכחות מאז לא קיבלתי כלום. לפי מה
9 שהם טוענים שיש פס"ד צריך למסור לי, אני לא קיבלתי שום דבר ולא יודע על זה"
10 (ע' 19 ש' 28-33).
- 11
12 דא עקא, הנתבעת הוכיחה, ברף הנדרש בדין האזרחי, שעדות זו אינה אמת. ערעור המע"מ של
13 התובע היה ע"ש (נצ') 462/98 שחאדה עומר עלי נ' אגף המכס והמע"מ (3.4.2001) (נ/2). במסגרת
14 פסק הדין בערעור המע"מ, חויב התובע בהוצאות (פס' 36 לפסק הדין). ועל קיומו של פסק הדין,
15 כפסק דין אמתי שניתן בעניינו של התובע, אין כיום מחלוקת (הודעת התובע מיום 15.12.2020).
16 הנתבעת הגישה את מכתבו של המרכז לגביית קנסות אגרות והוצאות, לפיו תיק מרכז מספר
17 246485 נסגר בתאריך 14.3.2017; כאשר מדובר בהוצאות לאוצר המדינה ממספר תיק "462/98";
18 כי "שולם סך של 14,153 ₪ בבנק הדואר" (ת/3). מכאן שהתובע לא רק ידע – בניגוד חזיתי לעדותו
19 – כי ניתן פסק דין בערעור המע"מ שלו; הוא אף שילם את הוצאות המשפט בהם חויב בו. ודוקו:
20 כאשר נשאל התובע בחקירה נגדית אם הוא שילם את ההוצאות שנפסקו נגדו בערעור המע"מ, לא
21 השיב התובע, שגרסתו היתה שהוא כלל לא ידע שניתן פסק דין, שהוא לא שילם את ההוצאות; אלא
22 הוא השיב "לא זכור לי" (ע' 25 ש' 15-19).
- 23
24 6. בזאת לא הסתכמה עדות שאינה אמת מפי התובע. כפי שצוין, כיום אין מחלוקת על כך
25 שפסק הדין בערעור המע"מ הוא פסק דין שניתן בעניינו של התובע. התובע הודה שמדובר בפסק דין
26 שניתן בעניינו לאחר עדותו ביום 13.12.2020. זאת, לאחר שהוגש העתק כתב התשובה בערעור אשר
27 אף מציין את מספר הזהות של התובע כמערער (נ/4), ולאחר שהתברר כי פסק הדין בערעור של
28 התובע פורסם בעת נתינתו במסים טו/4 ה-298 (2001)). עוד לפני שהתובע העיד בפניי, הוא השיב
29 לבקשת הנתבעת לסילוק על הסף, שאליה צורף העתק פסק הדין בערעור. פסק הדין בערעור, עליו
30 מתנוסס שמו של התובע, כולל פרטים רבים מאד בענין נסיבות העסק, העיסוק, שמות המעורבים
31 ומספרי רכב. ואף-על-פי-כן, העיד התובע לאחר מכן כי הוא לא זה שערער, וכי ישנם אנשים נוספים
32 עם שם זהה לשלו:
33
34 "ש. מציגה לך את פסק הדין, תאשר לי ששם המערער הוא שחאדה עומר עלי:"

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

- 1 ת. אני לא ערערתי קודם כל, יש שחאדה עומר עם ת.ז. אני יכול לאשר את זה.
 2 ש. כי לא מופיעה ת.ז. שלך?
 3 ת. כן. יש 7 אנשים שחאדה עומר שהם קרובי משפחה שלי
 4 ש. שחאדה עומר עלי, כמה יש?
 5 ת. שתיים" (ע' 24 ש' 14-19).
 6
 7 כיום, כאמור, אף להודאת התובע עצמו, עדות זו לפיה הוא אינו המערער בפסק הדין בערעור המע"מ
 8 שהוצג בפניו, אינה אמת. התובע, שיקר בעדותו.
 9
 10 7. בכך שהתובע שיקר בעדותו, הוא לוקה בחוסר ניקיון כפיים ובחוסר תום לב. כפי שכבר
 11 ראינו לעיל, די באי-גילוי עובדה לשם מסקנה שיש לדחות תובענה לסעד הצהרתי בגין חוסר ניקיון
 12 כפיים. הדברים נכונים ביתר שאת כאשר תובע, המבקש סעד הצהרתי היונק את חיותו מדיני היושר,
 13 משקר בעדותו בבית המשפט:
 14
 15 "...כל שקר שבהצהרה לפני בית-המשפט מכתים את המצהיר ושולל ניקיון כפיו....
 16 תביעה למותן פסק הצהרתי צריכה להידחות אף בהנחה שאמנם עומדות לה
 17 זכויותיה...: והוא משום שאין אדם זכאי לסעד שביושר כשאין הוא בא לפני בית-
 18 המשפט נקי כפיים" (פסק דינו של כבוד השופט ח' כהן ב-ע"א 234/79 עמיש נ' עמישי,
 19 פ"ד לד(2) 332, 334 (1980)).
 20
 21 8. המסקנה היא, שדין התביעה לסעד הצהרתי בענין התיישנות החוב הנטען מושא התביעה,
 22 להידחות מפאת חוסר ניקיון כפיים וחוסר תום לב של התובע.
 23
 24 9. הסעד הנוסף אשר התבקש בתביעה הוא צו האוסר על הנתבעת לדרוש את החוב הנטען
 25 מושא התביעה ממנו. בית המשפט מעלה מיוזמתו העדר סמכות עניינית. צו מבוקש זה הוא צו
 26 המורה לרשות המדינה להימנע מעשות מעשה במילוי תפקידה כדין, המצוי בסמכותו של בית
 27 המשפט הגבוה לצדק (ראו סעיף 15(ד)(2) לחוק יסוד: השפיטה). דוקו, המרכיב הדומיננטי בציווי
 28 המבוקש הוא מינהלי ולא אזרחי (ע"א 9379/03 צ'רני נ' מ"י, פס' סא(3) 822, פס' 23 (2006)) –
 29 מדובר בצו המורה לרשויות המע"מ להימנע מלגבות חוב מס נטען. כפי שנקבע ב-ה"פ (מחוזי ת"א)
 30 2889/90 אלמו הנע מבוקר בע"מ נ' פקיד שומה פתח-תקוה, מיסים 6/ה-72, ה-75 (1996):
 31
 32 "...בשום אופן לא הצלחתי להבין... כיצד ועל פי איזה סעיף או חלק ממנו נתונה לבית
 33 [משפט השלום הסמכות לתת הוראות לפקיד השומה, לפעול או שלא לפעול על פי
 34 פקודת המסים (גביה)].

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

- 1
2 מדובר – קודם לכל דבר אחר – בצו 'עשה' או 'אל תעשה' שאינו נוגע לתביעה כספית
3 או לחזקה ושימוש במקרקעין, אלא לעצירת פעולתה של רשות מינהלית עפ"י
4 הסמכויות שניתנו לה בחוק".
- 5
6 אמנם ניתן, חלף תקיפה ישירה בבג"ץ באמצעות עתירה לציווי, לפנות לבית משפט אזרחי בתקיפה
7 עקיפה בבקשה לסעד הצהרתי (ראו פסק דינו של כבוד השופט ג' גונטובניק ב-ה"פ (מחוזי ת"א)
8 64207-01-17 צ.ג.י. פרסונל שירותי כ"א 2005 בע"מ נ' רשות המיסים – פקיד שומה חולון, פס' 11
9 ((7.11.2017)). אולם אף אם אראה את סעד הציווי המבוקש בתביעה זו כסעד הצהרתי נוסף מבוקש
10 (להבדיל מסעד ציווי נגד רשות המדינה), אין מקום לתת סעד הצהרתי כזה לאור האמור לעיל בענין
11 חוסר ניקיון כפיים וחוסר תום לב בתובענה לסעד הצהרתי.
- 12
13 10. לאור כל האמור לעיל, דין התביעה להידחות, וכדברי סגן הנשיא וינוגרד לעיל, מבלי להיכנס
14 לניתוח הראיות.
- 15
16 11. אבהיר עם זאת, ועל מנת שהנייר לא יחסר, כי אני אכן מפעיל את שיקול דעתי לדחות את
17 התביעה לסעד הצהרתי מפאת חוסר ניקיון כפיים וחוסר תום לב למרות שאלמלא התנהגותו של
18 התובע, תביעתו היתה עשויה להתקבל. אבאר.
- 19
20 12. אחת מעילות התביעה של התובע היתה, כי החוב הנטען התיישן וכי הנתבעת השתתתה
21 בגבייתו. על מנת להוכיח טענה זו היה על התובע להוכיח את מועד התגבשות החוב; בענין
22 התיישנות, היה עליו להצביע על חלוף תקופת ההתיישנות; והיה עליו להראות שהנתבעת נמנעה
23 מלפעול, באופן המגבש טענת שיהוי.
- 24
25 13. הטענה לפיה הנתבעת נמנעה מלפעול, הן בקשר למרוץ ההתיישנות הן בקשר לשיהוי, היא
26 בבחינת "יסוד שלילי". כלומר, די היה, כדי שהתובע ירים את נטל הראיה בטענה בענין אי-פעולת
27 הנתבעת, שיביא ראיה קלה כנוצה; או אז היה עובר נטל הראיה לנתבעת להראות שבוצעו הליכי
28 גבייה העוצרים את מרוץ ההתיישנות ושיש בהם כדי למנוע מסקנה בדבר שיהוי.
- 29
30 14. לכאורה די היה בעדות התובע לפיה משנת 1997 לא קיבל כל התראה ולא ידע על הליכים
31 שהופעלו נגדו, כדי שהתובע ירים את נטל הראיה הראשוני הזה, ונטל הראיה בענין ביצוע פעולות
32 עבר לידי הנתבעת. הנתבעת מצדה הביאה לעדות את הגובה הראשית גב' מישל קרטמן, אשר
33 העידה בענין התראות ופעולות גביה שבוצעו במהלך השנים. זאת, על סמך פלטי מחשב, ולא על סמך
34 ידיעה אישית של גב' קרטמן מטיפול בזמן אמת בתיקו של התובע.

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

- 1
- 2 15. ב"כ התובע טען בצדק כי לא הובאה מטעם הנתבעת, בענין פלטי מחשב אלה, עדות בענין
- 3 התקיימות כל התנאי הקבילות לפי סעיף 36 לפקודת הראיות [נוסח משולב], התשל"א-1971 בענין
- 4 רשומה מוסדית (בין היתר, שדרך הפקת הרשומה יש בה כדי להעיד על אמינותה, ושהמוסד נוקט
- 5 באורח סדיר אמצעי הגנה סבירים מפני חדירה לחומר המחשב ומפני שיבוש בעבודת המחשב).
- 6
- 7 16. ב"כ הנתבעת טענה למעבר בפסיקה, מקבילות למשקל. אמנם כבוד השופט א' רובינשטיין
- 8 העיר בהערת אגב בדין בבית המשפט העליון בענין המעבר מקבילות למשקל בקשר לסעיף 36
- 9 לפקודת הראיות, בשנת 2006 (רע"א 4269/05 וו.די.אי ווסטרן דיבלופמנט אנטרפרייז בע"מ נ' בנק
- 10 דיסקונט למשכנתאות בע"מ, פסי' ג(4) (2.5.2006)): "מבלי לקבוע מסמרות, יש לזכור כי המגמה
- 11 הכללית בתחום הראיות היא מעבר מקבילות למשקל, כדי לאפשר לבית המשפט תמונה ראויה,
- 12 והוא שיקבע בהמשך את משקלה של כל ראיה". אולם בחמש עשרה שנים מאז אותה הערת אגב,
- 13 התמונה העולה מהפסיקה היא שהוראת החקיקה הראשית בסעיף 36 לפקודת הראיות בענין
- 14 קבילותה של רשומה מוסדית לא נזנחה, אלא נאכפת כהוראת קבילות. ראו למשל: רמ"ש (חי')
- 15 4665-06-20 פלוני נ' אלמוני (3.6.2020); ע"א (חי') 40364-01-20 נגלר נ' נס, פסי' 8 (25.2.2020); ת"א
- 16 (מרכז) 49107-08-15 פלוני נ' שירותי בריאות כללית, פסי' 17 (13.11.2019); ת"א (מחוזי חי')
- 17 38384-03-13 אבו אל היג'א נ' נאסא רים למסחר בע"מ, פסי' 30 (28.11.2018).
- 18
- 19 17. ב"כ הנתבעת טענה עוד כי התובע עצמו הסתמך על הפלטים שהגישה; לא מצאתי כי טענה
- 20 זו נכונה. בכך שהתובע חקר את גבי קרטמן לגוף הפלטים וטען לחסר ולפגמים שבהם כפלטים
- 21 המוכיחים שהנתבעת פעלה לגביית החוב הנטען – "לחילופין" ולשם התגוננותו מפני פלטים אלה
- 22 למקרה שטענתו לפי סעיף 36 לפקודת הראיות לא תתקבל – אין לומר שהוא הסתמך על הפלטים
- 23 הללו.
- 24
- 25 18. עוד טענה ב"כ הנתבעת כי הפלטים (נ/6) כבר הוגשו לפני עדותה של גבי קרטמן במסגרת
- 26 התיק והתובע לא מחה על כך. דין טענה זו להידחות. אכן, הפלטים נ/6 צורפו לתצהיר של גבי
- 27 קרטמן במסגרת בקשת הנתבעת לסלק את התביעה על הסף (שהוגשה ביום 23.12.2019); התובע
- 28 התייחס אליהם בתשובתו לאותה בקשה כמסמכים "המוכחים מכל וכל" (פסי' 8), וממילא "עובדה
- 29 זו בלבד, שראיה הוגשה בהליך ביניים, אינה מכשירה אותה לראיה בהליך העיקרי אם לפי הדין היא
- 30 אינה קבילה" (יואל זוסמן סדרי הדין האזרחי 496 (מהדורה שביעית, שלמה לוי עורך, 1995)).
- 31
- 32 19. המסלול הנוסף באמצעותו ביקשה הנתבעת למנוע מסקנה של התיישנות חוב המס הנטען,
- 33 ולעקוף את שאלת השיהוי בגבייה מינהלית – היה, טענה לפיה ניתן לגבות את חוב המס באמצעות
- 34 הוצאתו לפועל של פסק הדין בערעור המע"מ, כפסק דין אשר טרם התיישן. אף טענה זו של הנתבעת

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

1 היתה עשויה להידחות, לולא נדחתה התביעה מהטעמים האחרים המפורטים לעיל. שכן, אף בהנחה
2 שפסק הדין בערעור המס של התובע טרם התיישן, השאלה היא האם מדובר בפסק דין מהסוג הניתן
3 לביצוע בלשכת ההוצאה לפועל. הרי לא כל פסק דין הוא פסק דין הניתן לביצוע בלשכת ההוצאה
4 לפועל. ראו לענין זה את הפסיקה בענין דחיית בקשות לעיכוב ביצוע פסקי דין, כאשר אין כל ביצוע
5 שאותו ניתן לעכב:

6

7 "נראה שיש ממש בטענת המשיבה כי פסק-הדין של בית-המשפט המחוזי אינו מקנה
8 לה כל סעד אופרטיבי, וכי זכותה לפעול למימוש המשכון לא צמחה מכוח דחיית
9 התביעה. אכן, על פניו נראה ש'לא ניתן לעכב' ביצועו של פסק דין הדוחה תובענה...
10 כי במקרה כזה אין מה לעכב"

11

12 (ע"א 1363/04 צאלים החזקות בע"מ נ' "דלק" חברת הדלק הישראלית בע"מ, פ"ד נט(1) 325,
13 ; (329-328)

14

15 "משנדחתה עתירתם של המבקשים, אין משמעות לדרישה לעיכוב ביצוע פסק
16 הדין, שכן הוא אינו מורה על עשיית פעולה כלשהי, וממילא אין מה לעכב בו"

17

18 (בג"ץ 6817/04 פרחי נ' שר הפנים (22.5.2005));

19

20 "אין לצוות על עיכוב מן הטעם הפשוט שאין כלל החלטה הניתנת לעיכוב. ניתן לעכב
21 ביצועה של החלטה המורה על עשייה או על פעילות כלשהי, ואילו בענייננו לא הוחלט
22 אלא לדחות את בקשת המערערים. החלטה זו אינה צורכת כל ביצוע וממילא אין מה
23 לעכב בה"

24

25 (בש"א 2496/92 ברנמילר נ' כונס הנכסים הרשמי, פס' 2 (2.6.1992));

26

27 "פסק דינו של בית המשפט קמא אינו כולל בחובו כל סעד אופרטיבי המביא באופן
28 ישיר לסגירת עסקו של ירושלמי....בעתירה עצמה לא נתבקש סעד אופרטיבי לסגירת
29 העסק, וממילא אין מה לעכב בפסק הדין"

30

31 (עע"מ 8115/17 ירושלמי נ' הועדה המקומית לתכנון ולבניה רמת גן, פס' 3 (3.12.2017)).

32

33 20. גם פסק הדין בערעור המע"מ של התובע, אינו פסק דין הרלוונטי להוצאה לפועל בלשכת
34 ההוצאה לפועל (למעט מרכיב הוצאות המשפט ושכר טרחת עורך הדין שנפסקו בו). כפי שטענה ב"כ

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

1 הנתבעת, בערעור לפי סעיף 83(ה) לחוק מס ערך מוסף, התשל"ו-1975, "בית המשפט יאשר, יפחית,
2 יגדיל או יבטל את השומה, או יפסוק באופן אחר כפי שיראה לנכון". ברי שכאשר בית המשפט
3 המחוזי מאשר את השומה, אין מדובר בפסק דין הניתן לביצוע בלשכת ההוצאה לפועל. כאשר
4 השומה מאושרת בפסק הדין, החוב של הנישום ממשיך לנבוע מהשומה, ולא מפסק הדין המאשר
5 אותו. ערעור על שומה לפי סעיף 83 לחוק המע"מ אינו ערעור אזרחי רגיל אלא הליך מיוחד (ראו
6 והשוו, ענין הסעיף הדומה לסעיף 83 בפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], הוא סעיף 156 לפקודה, ע"א
7 490/13 פלומין נ' פקיד השומה חיפה, פס' 120-121 (24.12.2014)). אולם כפי שנוכח דחיית ערעור
8 על פסק דין, פסק הדין שעליו ערערו הוא זה שמוציאים לפועל (עע"מ 1137/16 ועדת המשנה לתכנון
9 ובניה תל אביב נ' רטן, פס' 7 (24.2.2016)), כך גם, כאשר נדחה ערעור לפי סעיף 83 לחוק המע"מ,
10 השומה מושא הערעור היא החיוב הניתן לביצוע. יפים לענייננו דברים אלה, בענין ערעור על השגה
11 על שומת מס הכנסה: "בית המשפט קמא – בדחותו את הערעור – הותיר על כנה את שומת עלויות
12 ההקמה הראשונה" (ע"א 9734/05 חברת ק.א בוני מטרסדורף והסביבה בע"מ נ' מס הכנסה, פקיד
13 שומה ירושלים 3, פס' 5 (22.7.2007)). החיוב נובע מהשומה, ולא מפסק הדין, ואין כל ביצוע של
14 פסק הדין שניתן לעכב. ראו, בענין ערעור על שומת מס הכנסה, רע"א 1919/00 אבו רמדאן נ' פקיד
15 השומה ת"א 3 (1.5.2000):

16
17 "ערעור מס הכנסה שהגיש המבקש נדחה על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב
18 יפו...כידוע, לא ניתן 'לעכב' ביצועו של פסק דין שדחה תובענה – או ערעור שכזה כי
19 במקרה כזה אין מה לעכב".

20
21 ראו גם ע"א 4085/09 עאסי נ' פקיד שומה צפת (14.7.2009):

22
23 "...פסק הדין נושא הבקשה, עניינו בדחיית ערעור על שומת מס הכנסה. כפר נפסק
24 בעבר כי 'לא ניתן 'לעכב' ביצועו של פסק דין שדחה תובענה – או ערעור שכזה כי
25 במקרה כזה אין מה לעכב".

26
27 21. כך גם כאשר בית המשפט המחוזי מפחית את השומה בפסק הדין בערעור לפי סעיף 83(ה)
28 לחוק המע"מ. החיוב על פי השומה שהיה לפני פסק הדין בערעור, נותר על כנו תוך צמצומו; ולא
29 פסק הדין המפחית שומה יוצר את החיוב במס.

30
31 22. גם כאשר בית המשפט המחוזי מבטל בערעור מע"מ את השומה, אין מדובר (למעט ענין
32 הוצאות משפט) בפסק דין הרלוונטי להוצאה לפועל. עם ביטול השומה, החיוב של הנישום, שנבע
33 מהשומה, בוטל.

34

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

- 1 23. כאשר בית המשפט המחוזי מגדיל בערעור מע"מ את השומה, יש פנים לכאן ולכאן לשאלה
 2 אם הגדלת השומה מהווה חיוב בפסק הדין בערעור עצמו והניתן להוצאה לפועל, או שמא פועלו של
 3 פסק דין כזה בערעור אינו אלא שינוי (הגדלה) של השומה, והחיוב (המוגדל) ממשיך לנבוע מהשומה
 4 (המוגדלת), ולא מפסק הדין בערעור.
 5
- 6 24. כאשר בית המשפט המחוזי "פוסק באופן אחר כפי שיראה לנכון" כאמור בסעיף 83(ה)
 7 סיפה לחוק המע"מ, פסק הדין בערעור עשוי ליצור חיוב שאינו מצוי בשומה מושא הערעור, באופן
 8 היוצר חיוב חדש והניתן להוצאה לפועל בלשכת ההוצאה לפועל. והתשובה לשאלה אם בית המשפט
 9 המחוזי עשה כן בפסק דין בערעור, תלויה בנסיבות העניין. כך, למשל, אם בית המשפט המחוזי קובע
 10 בפסק דין כזה "הנני מחייב את המערער לשלם למשיב 50,000 ₪", זה לכאורה סעד כספי וחדש
 11 בפסק הדין עצמו הניתן לביצוע בלשכת ההוצאה לפועל.
 12
- 13 25. בענייננו, פסק הדין של בית המשפט המחוזי בערעור המע"מ של התובע דחה חלקית את
 14 הערעור על השומה; ולצד זאת קיבל באופן חלקי את הערעור. הקבלה החלקית של ערעור המע"מ
 15 באה לידי ביטוי בקביעה לפיה, בניגוד לקביעה שבבסיס השומה, התובע רשאי לנכות את מס
 16 התשומות בחלק מהחשבוניות שנדונו בו (נ/2, פס' 32 ו-36). תיאורטית, זו הפחתה של השומה –
 17 שכאמור אינה יוצרת חיוב חדש בפסק הדין עצמו, אלא אך מתקנת, תוך הפחתה של השומה מושא
 18 הערעור. עם זאת, בענייננו של התובע בית המשפט המחוזי לא כימת כלל את מס התשומות מושא
 19 אותן חשבוניות, וממילא לא קבע שהשומה מושא הערעור תופחת בסך הנקב בפסק הדין.
 20
- 21 26. בנסיבות אלה, האפשרות הנוספת לפרשנות הסעד בפסק הדין בערעור המע"מ של התובע
 22 לפי סעיף 83(ה), לצד החלופה הנזכרת בענין הפחתת השומה, היא לומר שבפסק הדין שבערעור
 23 "פסק באופן אחר כפי שראה לנכון". אולם אף אם כך יש לראות את הדברים, אין מדובר ב"פסיקה
 24 באופן אחר" אשר יצרה חיוב חדש בתוך פסק הדין בערעור עצמו. ה"פסיקה באופן אחר" היתה
 25 למעשה, שהתובע רשאי לחזור למנהל המע"מ ולנכות את מס התשומות מושא אותן חשבוניות
 26 (בסכומים שלא פורטו בפסק הדין). זה בוודאי אינו מצב שבו בית המשפט המחוזי יצר בפסק דינו
 27 חיוב חדש הניתן לביצוע בלשכת ההוצאה לפועל.
 28
- 29 27. המסקנה מהאמור היא, שבין אם פסק הדין בערעור המע"מ מושא ענייננו הפחיתה את
 30 השומה, בין אם קביעתו היתה שהתובע רשאי לשוב למנהל במע"מ ולנכות מהשומה, פסק הדין לא
 31 יצר חיוב חדש ההופך אותו לפסק דין הניתן לביצוע בלשכת ההוצאה לפועל (להבדיל מרכיב הוצאות
 32 המשפט השכר טרחת עורך הדין שנפסק בו). ומאחר שפסק הדין בערעור המע"מ לא יצר כשלעצמו
 33 כל חיוב חדש של התובע בענייננו, הרי אף אם הפסק הדין לא התיישן, הוא אינו רלוונטי כמסלול

בית משפט השלום בנצרת

ת"א 7950-12-18 שחאדאת נ' מע"מ נצרת

תיק חיצוני:

- 1 נוסף לגביית חוב המס נגד התובע (לצד מסלול הגביה המינהלית של המס כקבוע בשומה עצמה), ועל
 2 כן אינו יכול כשלעצמו למנוע קביעה שחוב המס התיישן.
 3
 4 28. אף-על-פי-כן, וכפי שכבר נאמר לעיל, אפילו אם יש לראות בתובע כמי שהוכיח את אמתות
 5 ההצהרה שהוא ביקש, התביעה לסעד הצהרתי נדחית מפאת חוסר ניקיון כפיים וחוסר תום לב;
 6 והציווי המבוקש נדחה מפאת חוסר סמכות עניינית.
 7
 8 29. התביעה נדחית. התובע ישלם לנתבעת שכר טרחת עורכות דין בסך של 6500 ש"ח. החיוב
 9 בשכר הטרחה אינו גבוה יותר, שכן האסמכתאות שהוגשו בענין סכום החוב אינן קבילות לאור אי-
 10 עמידה בסעיף 36 לפקודת הראיות.
 11
 12 ניתן היום, י' ניסן תשפ"א, 23 מרץ 2021, בהעדר הצדדים.
 13
 14

15
 ש"ח 6500 / 3
 דניאל קירס, שופט